

ГРОМАДСЬКИЙ РУХ МИКОЛИ ТОМЕНКА

Тема скасування депутатської недоторканності в нашій країні — невичерпна. Від 2000-го року кожна політична сила, йдучи на вибори, обіцяє позбавити депутатів недоторканності, але всі дружно про це забувають, щойно потрапляють у стіни парламенту.

ВИБІРКОВЕ ЗНЯТТЯ НЕДОТОРКАНОСТІ — МАНІПУЛЯЦІЯ ГПУ

Історія зі зняттям депутатської недоторканності у нинішньому скликанні парламенту дійшла своєї критичної межі. Така практика дедалі більше набуває ознак політичного маразму або циркового дійства: по-перше, позбавлення недоторканності є здебільшого вибірковим, а по-друге — воно не має логічного завершення, тобто судового рішення про покарання. Тож нинішні історії з позбавленням депутатської недоторканності, вочевидь, є спробами правоохоронців у різний спосіб впливати на депутатів: карати норовливих,

неправдиві свідчення у Верховній Раді?

Отже, щоб правоохоронці не спекулювали й не маніпулювали процедурою зняття депутатської недоторканності, варто скасувати недоторканність з УСІХ народних депутатів.

ДЕПУТАТСЬКИЙ НЕДОТОРКАНОСТІ 21 РІК

Вперше у новітній історії України статус недоторканих депутати отримали з ухваленням Конституції 28 червня 1996 року, тобто 21 рік тому. В Основному Законі, незалежно від змін, які вносилися потім до Конституції, досі залишилася норма щодо депутатської недоторканності (ст. 80 розд. IV Конституції України).

Фактично одразу після ухвалення Конституції низка експертів поставила під сумнів необхідність такого надсерйозного захисту народних депутатів, і вже тоді багато фахівців висловлювались або за ліквідацію недоторканності взагалі, або за обмеження її так званім парламентським індемнітетом.

саме необхідність скасування депутатських недоторканності та привілеїв. Їхнє головне гасло саме так і звучало: «Ми скасуємо депутатську недоторканність!».

Після обрання до парламенту про цю вимогу «забули» на два роки. Згадали у 2009-му, але забракло голосів.

На темі недоторканності спекулював і В.Янукович. Але так, щоб для його необмеженої влади це було безпечним: у липні 2012 р. Конституційний Суд України визнав конституційним лише скасування депутатської недоторканності, а суддівської та президентської — неконституційним.

СКАСУВАННЯ НЕДОТОРКАНОСТІ ВЖЕ 2 РОКИ «ЗАКОНСЕРВОВАНЕ» У ВЕРХОВНІЙ РАДІ

Черговий сплеск «боротьби» з депутатською недоторканністю був предметно втілений у **законопроекті Президента Петра Порошенка**: 16 січня 2015 року він подав до парламенту проект закону «Про внесення змін до Конституції України

домовлятися з непоступливими, шантажувати «кого треба».

На наше переконання, **Генпрокуратура має нести відповідальність за звинувачення на адресу народних депутатів у серйозних злочинах, які потім не підтверджуються відповідними судовими рішеннями.**

Скажімо, пролунали голосні звинувачення на адресу деяких нинішніх нардепів, їхня провина не доведена, вони далі працюють у Верховній Раді. Виходить, що Генпрокуратура ввела в оману український народ, народних депутатів, у яких просила дозволу на зняття недоторканності з їхніх колег, та, відповідно, вчинила неправомірні дії щодо цих депутатів? То чи не було би логічним тепер порушити справи проти працівників Генпрокуратури, які вели слідство і давали

У 2000-му році тодішній президент Л. Кучма ініціював всеукраїнський референдум, де одне із запитань було присвячене недоторканності. Нагадаємо, **за результатами всеукраїнського референдуму 16 квітня 2000 р.**, на запитання «Чи згодні Ви з необхідністю обмеження депутатської недоторканності...?» позитивно відповіли **89% громадян**. Відтоді під час кожної парламентської виборчої кампанії одна, дві чи й більше політичних сил брали на себе зобов'язання, потрапивши до парламенту, ліквідувати депутатську недоторканність.

10 РОКІВ ПУСТИХ ОБІЦЯНОК

Найвиразнішою в цьому сенсі стала кампанія блоку «Наша Україна — Народна самооборона» (НУНС), лідери якої за ключовий слоган на виборах 2007 р. (тобто 10 років тому) взяли

щодо недоторканності народних депутатів та суддів» (№ 1776) як невідкладний.

Станом на сьогодні цей законопроект схвально голосувався у Верховній Раді двічі: перший раз — про внесення його до порядку денного сесії (297 голосів «за»), другий — про скерування на розгляд Конституційного Суду (365 голосів «за»). 3 лютого до кінця червня 2015 р. президентський законопроект розглядався у Конституційному Суді, потім повернувся до профільного Комітету, і **з грудня 2015 р. «очікує розгляду» в парламенті.**

ПРОТИ СКАСУВАННЯ НЕДОТОРКАНОСТІ — ЛИШЕ 2 НАРОДНИХ ДЕПУТАТИ

Нині у кулуарах Верховної Ради більшість народних депутатів коментують голосування цього законопроекту десь на кшталт:

Продовження на 2-й сторінці

Продовження. Початок на 1-й сторінці.

«Я за, але багато проти, тому немає 300 голосів...». І нібито саме тому Андрій Парубій, за його ж таки словами, не вносить на розгляд законопроекти, на ухвалення яких немає голосів...

Але запевняємо: голосів більше ніж достатньо!

Ніхто не сперечатиметься, що депутати — принципіві та послідовні люди, які зобов'язані не лише виконувати свої обіцянки, а й відповідати за свої вчинки. Оскільки йдеться про один і той самий текст законопроекту, запропонований П. Порошенком, то за нього вже голосували у парламенті й набрали 365 голосів «за». Маємо на увазі голосування від 05.02.2015 р. за проект Постанови про направлення до Конституційного Суду законопроекту про внесення змін до Конституції. Оскільки текст законопроекту, який скерували до КС, лишився таким самим, то й голосів на його ухвалення має бути більше ніж 300...

Тоді, у 2015 році, майже ніхто з депутатів не виступав проти скасування недоторканності. Якщо не рахувати відсутніх того дня, то «проти» проголосував один депутат і один — утримався. Тобто, у Верховній Раді України нинішнього скликання є лише 2 депутати, які публічно не підтримали скасування депутатської недоторканності.

Отже, якби у влади насправді було бажання вирішити питання про зняття депутатської недоторканності, то вона би давно його вирішила у будь-який момент!

СКАСУВАННЯ НЕДОТОРКАНОСТІ БОЯТЬСЯ І ВЛАДА, І ОПОЗИЦІЯ

Парламентська опозиція також схильна час від часу роздмухувати пристрасті навколо чергового «революційного» і «надскладного» законопроекту про скасування недоторканності.

Але насправді все зводиться до необхідності скасувати перший та третій абзаци статті 80 Конституції України:

«Народним депутатам України гарантується депутатська недоторканність... Народні депутати не можуть бути без згоди Верховної

Ради України притягнені до кримінальної відповідальності, затримані чи заарештовані».

При цьому зберігається другий абзац цієї статті про так званий політичний індемнітет: «Народні депутати України не несуть юридичної відповідальності за результати голосування або висловлювання в парламенті та його органах, за винятком відповідальності за образу чи наклеп».

Натомість Президент у вересні 2017 року запропонував депутатам скасувати недоторканність з 1 січня 2020 року, для депутатів вже нової Верховної Ради, пояснивши це так: «Щоб полегшити для вас прийняття цього рішення, щоб у вас не було відчуття, що воно якимось чином спрямоване проти вас...». Що це, як не відверта й цинічна спроба підкупу депутатів, не політична корупція?!

Отже, і Президент, і депутати від влади та опозиції всі ці роки, по суті, вносять на розгляд Верховної Ради за змістом один і той самий текст законопроекту!

То в чому ж новизна і «революційність»? А може, досить шукати недолугі «відмазки»? Просто візьміть і ПРОГОЛОСУЙТЕ за президентський невідкладний законопроект, що мало не 2 роки «очікує розгляду» в парламенті! Або — проголосуйте проти. Це ваш вибір. **АЛЕ БРЕХАТИ — ДОСИТЬ!!!**

Ми переконані, що суспільство, журналісти і, власне, народні депутати (принаймні ті, які не беруть хабарів, навіть від Президента) повинні зробити все, щоб до початку нової виборчої кампанії багаторічна обіцянка про скасування недоторканності була нарешті реалізована.

За Україну, а не лише проти влади: ХТО, З КИМ І ПРОТИ КОГО?

Помітно поголоснішали розмови про потребу в об'єднанні сил, які не підтримують нинішню владу. Це вже традиційне, я би сказав, одвічне для українського політикуму завдання ускладнюється станом де-факто війни з путінською Росією.

Досвід показує, що спроби консолідації в українському політичному середовищі, як правило, закінчуються черговим роз'єднанням і розпорошенням. Чому? Тому, що змістом політики стала боротьба за отримання і утримання влади, тож об'єднання відбувається тільки для того,

щоб прийти до влади або зберегтися при владі. Свіжий приклад: об'єдналися, усунули Януковича, зробили людей депутатами, а потім з'ясували, що один комуніст, другий-ліберал, а третій — чистої води корупціонер...

Отже, об'єднуватися варто і треба на засадах інтересів країни, а не чийось приватних. Об'єднання має відбуватися на спільній ідеологічній основі й навколо проекту «Україна». І воно буде тривалим, міцним і дієвим лише тоді, коли постає довкола світоглядного стрижня і спільних ідеологічних цінностей. Тобто, об'єднуватися треба не проти Путіна чи Порошенка, а — за Україну.

З огляду на старт нового політичного сезону з вересня 2017 року, пропоную до дискусії такі тези. Для початку визначу тактичне й стратегічне завдання.

Тактичне: підготовка до СПРАВДІ демократичних позачергових виборів парламенту та Президента. Для цього слід:

- ухвалити новий виборчий закон;
- сформувати новий склад ЦВК;
- скасувати недоторканність депутатів та узаконити процедуру імпичменту Президента.

Позачергові вибори без виконання зазначених завдань проводити нелогічно, навіть небезпечно.

Стратегічне: погодження спільної СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ на основі засадничих

Крім того, вважаємо, що недоторканність має бути скасована цілковито з усіх суб'єктів української влади. Найперше це стосується суддів і Президента України. Щоб «розблокувати» процедуру імпичменту Президента, слід якомога швидше ухвалити закон про спеціальні слідчі комісії.

З огляду на це, ГРОМАДСЬКИЙ РУХ МИКОЛИ ТОМЕНКА «РІДНА КРАЇНА» звертається:

- ДО ВИБОРЦІВ ТА МІСЦЕВИХ ГРОМАД: під час зустрічей зі своїми депутатами неухильно вимагайте від них виконати свою обіцянку — скасувати депутатську недоторканність.
- ДО ЖУРНАЛІСТІВ: під час усіх інтерв'ю та ефірів з народними депутатами та представниками інших гілок влади задавайте питання: ЧОМУ вони досі не виконали своєї обіцянки про зняття недоторканності?
- ДО НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ: Майте совість! Майте гідність! Майте повагу до тих, хто вам повірив і делегував вас у владу! Виконайте свою, як мінімум, 10-річну обіцянку і не зрадьте вже ДВА МАЙДАНИ, на яких ви перед народом присягалися скасувати депутатську недоторканність!

І тоді, на наступних виборах, суспільство вже буде чітко знати, які політичні сили проголосували за зняття депутатської недоторканності, а які побоюлися це зробити. Що, безумовно, дасть змогу деміфологізувати майбутню виборчу кампанію. Принаймні, партії, які зараз не домагаються скасування депутатської недоторканності й не проголосують за її зняття, хоча би з міркувань моральності не порушуватимуть це питання під час виборів. І це позитив, бо вони будуть змушені говорити не про міфічну непримиренну боротьбу з депутатською недоторканністю, а про більш реальні та актуальні проблеми українського суспільства.

Ми ж, Громадський рух «Рідна країна», закликаємо співвітчизників долучитися до нашої акції: **«Досить брехати: скасуйте недоторканність!»**

ідеологічних цінностей: **україноцентризму** та **єврореалізму**.

Ми бачимо це як гуртування в **УКРАЇНСЬКОМУ БЛОЦІ** (назва умовна) політичних та громадських структур, які не підтримують політику влади. Простіше кажучи: у владі створився своєрідний проамериканський, ліберальний блок, а імперські інтереси Путіна в Україні представляє ціла низка партій проросійського блоку. І ті, й інші бачать Україну сировинним придатком, різниця лише в тому, що одні чекають на допомогу Америки, інші — Росії.

І одні, й другі — наші, меншою чи більшою мірою, світоглядні опоненти. Отже, гасел «проти терориста Путіна і гендляря Порошенка» для об'єднання явно недостатньо, а саме об'єднання тільки на цій хисткій основі ризикуює стати нетривким і неефективним. Це лише певні передумови для об'єднання.

Тому слід чітко сформулювати відповідь на те саме стрижневе питання: **яку Україну ми разом, об'єднавшись, будуватимемо?**

І найголовніше: підґрунтям для об'єднання повинні бути **світоглядні цінності** — не проросійські, проамериканські чи ще якісь, а українські, що становитимуть несхитний фундамент **Української держави**.

Микола ТОМЕНКО, лідер Громадського руху «Рідна країна»

Конкурс для студентів: Формуємо «Національну стратегію» країни разом!

Громадський рух Миколи Томенка «Рідна країна» спільно з Інститутом політики запрошує творчу, активну молодь взяти участь у написанні Національної стратегії «План дій для України».

Конкурс проводиться для студентів 3-6 курсів спеціальностей «Політологія», «Історія», «Філософія», «Економіка», «Фінанси», «Право», «Міжнародні відносини». До 1 листопада 2017 р. на електронну адресу ua.ridna@gmail.com необхідно надіслати роботу, в якій були би визначені державні пріоритети в галузях охорони здоров'я,

гуманітарної політики, освіти та науки, економіки та зовнішньоекономічних зв'язків, міжнародних відносин, охорони довкілля та екології, місцевого самоврядування, земельної та аграрної політики, політики щодо анексованого півострову Крим та тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Переможці отримають можливість **безкоштовно прослухати курс лекцій на тему «Мистецтво сучасної політики»** від відомих політиків та громадських діячів, а їхні роботи будуть опубліковані.

Київ укотре пасе задніх.

Згідно з дослідженням британського журналу «The Economist», цього разу столиця України опинилася в десятці міст, найгірших для життя: 131-е зі 140. Після нас — міста в Зімбабве, Пакистані, Папуа — Новій Гвінеї, Нігерії...

Дослідження проводилися за 30 показниками у 5 категоріях: стабільність, стан охорони здоров'я, культура і довкілля, освіта, інфраструктура. До прикладу, «інфраструктура» враховує стан доріг, якість послуг громадського транспорту, зв'язок із міжнародними транспортними мережами, енергоефективність будівель, забезпечення водою... Зі 100 можливих Київ отримав лише 47,8 бала. До речі, у дослідженні вказано, що протягом останніх п'яти років столиця демонструє найстрімкіше зниження позицій — 21,4%.

Словом, є всі підстави бити на сполох. А що ж київський міський голова? Як свідчать публікації, видає чергові «перли», відпочиває на елітних курортах, літає чартерами зі столичними забудовниками. Не перенапружується: журналісти порахували, що минулоріч мер брав відпустки аж 12 разів, на робочому місці був відсутній 103 з 252 робочих днів. Міських активістів обурює, що київський голова проігнорував 88% голосувань по документах, які розглядалися на сесіях, та увійшов до «трійки призерів» київських депутатів-прогульників.

Отже, Київ живе своїм життям, а пан Кличко — своїм. Тобто «мерствує» суто формально: на ділі містом керують бізнесмени-збудовники, яким столичний очільник не заважає вирішувати «свої питання».

ЯК НА ЗМІНУ ЗЕМЕЛЬНІЙ МАФІЇ ПРИЙШЛА БУДІВЕЛЬНА

Керуючи Києвом, Черновецький та його «молода команда» прославилися скандальним земельним дерибаном і масовим продажем землі. Трішки поповнювали бюджет, щоб «підгодовувати» пенсіонерів, а головним чином — «заробляли» до власної кишені.

Після Революції гідності перемогла команда Віталія Кличка — з обіцянками, що він скасує злочинні приватизації та поверне киянам землі, відібрані владою Черновецького.

Через три роки виявилось, що земля, роздерибанена Черновецьким, у власність громади не повернулася. Більше того, дерибан узаконений, і забудовники з розмахом узялися до своєї роботи, тобто до хаотичної й непродуманої забудови.

Важко сказати, скільки за це отримала вже нова, «чесна», «майданна» влада. Та сьогодні столичні забудовники (вони ж — колишні «земельні бізнесмени») співпрацюють, дружять і відпочивають уже з новим мером і активно будують на землях, «незаконно виділених» за часів Черновецького.

У підсумку Київ став вельми **комфортним для будівельного бізнесу, але геть непридатним для життя киян.**

ЩО МОЖНА І ТРЕБА ЗМІНИТИ

Історичний Київ — киянам, а не «обраним»

Нині столиця дедалі менше цікавить туристів — як іноземців, так і самих українців. Туристична інфраструктура, довідкова база, вказівники, логістика — просто не витримують критики.

Мало не щодня чути про руйнування, зумисні підпали,

приватизацію чи перебудову історичних споруд. Люди вже жартують: що за Гітлера не розбомбили, за Черновецького не продали, то за Кличка — спалили.

Нарешті, пересування в історичній частині Києва стало майже неможливим. Що далі?

Ми пропонуємо: **НАЙПЕРШЕ** — визначити **РЕАЛЬНІ МЕЖІ** історичного центру Києва та запровадити **МОРАТОРІЙ** на його забудову.

Чиновників — ближче до народу

Центральна частина Києва перенаселена різними державними службами та владними структурами. Людям, які мешкають, працюють чи гостюють у центрі столиці, немає як ні працювати, ні відпочивати, ні бодай дістатись у потрібному напрямку. Тож цілком доречно **РОЗВАНТАЖИТИ** Київ від чиновницької навали.

Пропонуємо: Київську обласну адміністрацію з усіма її підрозділами, Київську обласну раду, поліцію, управління фінансів та інших служб і так інше — передислокувати до Білої Церкви як столиці Київщини. Тобто, почати справжню «децентралізацію». Та й Вища рада правосуддя чи Конституційний Суд також могли би спокійно розташуватися поза межами столиці.

Ще одна ідея (до речі, ми її пропонували кілька років тому, і кияни нас підтримали). Відомо, що до **столичних дитсадків** — багатотисячна черга. Водночас близько 100 будівель дитячих закладів передані в оренду далеко не «дитячим» структурам. Тож слід просто повернути у власність районних громад приміщення садочків, де нині отаборилися податківці, поліцейські тощо.

Якість і комфортність життя

У І півріччі 2016-го року на 300 тис. кв. м нового готового житла не знайшлося жодного «дитячого» місця. Будувється житловий район, а поруч — лише **приватні** садочки чи школа. Тобто, якщо батьки не в змозі оплатити приватне навчання, їхні діти цілковито позбавлені конституційного права на безкоштовну освіту.

Мізерна кількість паркувальних місць у житлових районах, відсутність дитячих майданчиків, лікарень, поліклінік, зрештою, брак автошляхів, щільність яких у столиці на одиницю площі втричі нижча, ніж у розвинених європейських містах, — ось вам і «комфортне» життя!

Отже, Київ потребує **КАРДИНАЛЬНОГО ПЕРЕГЛЯДУ** правил і вимог до будівництва.

Ще одна велика проблема — затори, й її не вирішують, а скоріше, поглиблюють зовсім не продуманий транспортні розв'язки, що з'явилися останнім часом. Пропонуємо застосувати досвід європейських мегаполісів — розбудувати сучасну зручну систему **громадського транспорту**. Та не з отими страхітливими маршрутками, а з сучасним авто- й електротранспортом, з відгородженими смугами проїзду, єдиною системою оплати, оптимальними маршрутами. До того ж, з велотранспортом, що його так полюбляє Кличко, і не на кілька доріжок біля КМДА (про людське око), а в усьому місті.

Інвестиції й робочі місця, а не хмарочоси й розважальні центри

Прикро, що Київ перестає бути столицею науки, інновацій, технологічних розробок. Найкращі «мізки» втікають за кордон. Навіть Національна академія наук, здається, доживає віку. Бо жодної сучасної концепції реформування, вливання «свіжої крові», інноваційних та креативних ідей, як і грошей, немає. Тим часом фінансування наукових програм, космічних технологій, інновацій з держбюджету зменшується в геометричній прогресії, натомість збільшуються видатки на ті статті,

де можна швидко «заробити» — скажімо, на тендери. Тому слід переглянути Державний бюджет у напрямі інвестування у науку, сучасні технології, а міській владі — дбати про реальні, офіційні робочі місця.

5. Столиця має бути безпечним містом

У Києві знову, як у «лихих 90-ті», стало небезпечно ходити вночі й лишати автомобіль чи житло без нагляду.

Минулого року Київ уперше став найкримінальнішим містом України. Злочинність зросла майже на 50%. Кожен третій злочин, скоєний у столиці, — з категорії тяжких та особливо тяжких. Водночас розкриття злочинів у Києві — найнижче в державі, усього 16% (за інформацією Генпрокуратури).

Це наслідок не лише непростой ситуації в Україні, а й відсутності нормальної, професійної діяльності правоохоронних органів. Вже всі зрозуміли, що нам не потрібна розпіарена «селфі-поліція», нам потрібна ефективна й дієва поліція, яка би забезпечувала насамперед порядок у місті і безпеку громадян. До речі, треба також перейти від розмов до створення і спеціальної муніципальної служби (чи варті), яка би охороняла пересічних киян, а не захищала забудовників та місцеву владу.

Кілька слів про екологію. Хоча на цю тему є про що говорити: неякісна питна вода, забруднене повітря, жахливий стан прибережно-захисних смуг водойм, водовідведення та каналізаційної мережі, м'яко кажучи, неабияк поводження з відходами...

Для початку необхідно провести діагностику води з біоетів (що тече з кранів і чим дихаємо, й так відомо). Ремонт водоочисних споруд, сучасні очисні фільтри, встановлення спеціальних каталізаторів для двигунів автомобілів - це лише частина заходів. Житлові масиви мають плануватися так, щоб між ними був великий простір для зелених насаджень. Це річ вкрай необхідна, але, як показує життя, — не для київських забудовників, які прагнуть «наварити» з кожного сантиметра, знищуючи навіть уже існуючі сквери.

Нарешті, про сміття. Це аж ніяк не другорядна проблема. З 1 січня 2018 р. громадяни України будуть зобов'язані сортувати все сміття за видами, відповідно до вимог Закону України «Про відходи». Однак необхідних підзаконних актів — постанов щодо переліку та послідовності операцій зі сміттям — досі немає. У Києві працює лише один сміттєпереробний завод, чий отруйний сморід оповиває увесь лівий берег столиці. Працює цілодобово і безперервно, тобто, може вийти з ладу будь-коли. З усіма наслідками. І ніякої альтернативи йому немає, бо жоден проект нового сміттєпереробного заводу досі не те, що не реалізований, а навіть реально не підготовлений — ні за бюджетні кошти, ні за гроші інвесторів.

Отже, сподівання на «післямайданну» команду В.Кличка виявилися марними. Жадоба грошей знову перемогла київський патріотизм.

Доки столицею керуватимуть люди, які фактично мешкають за кордоном, а до Києва приїздить «заробляти» — марна річ сподіватися на позитивні зміни.

Тому гасло «Київ — для киян, а не для забудовників!» — актуальне як ніколи.

Микола ТОМЕНКО, доктор політичних наук

Іван ГЛАДУНЯК, заслужений юрист України

Михайло ПОЖИВАНОВ, доктор технічних наук

Олександр СМІК, громадський діяч

Євгеній СУСЛОВ, директор Агропромислової корпорації «Сквира»

Олександр ФЕДОРЕНКО, кандидат політичних наук

«Рідна країна – безпечна країна»: флайтери – кожному школяреві!

Починаємо новий соціально-просвітницький проект «Рідна країна – безпечна країна», який має на меті нагадати українським школярам про дотримання правил дорожнього руху та допомогти забезпечити їхнє життя. З цією метою «Рідна країна» спільно з Національною бібліотекою України для дітей оголошують про проведення конкурсу малюнків для школярів 1-4 класів на тему «Рідна країна – безпечна країна: Як треба поводитись на дорогах».

Усі учасники цього конкурсу отримають у подарунок від «Рідної країни» патріотичні флайтери. А переможці конкурсу будуть відзначені 20 листопада, у Всесвітній день дитини, додатковими призами.

Флайтери — це світловідбиваючі наклейки, значки, підвіски тощо, які яскраво світяться у променях автомобільних фар і служать для підвищення видимості пішоходів, велосипедистів, дитячих колясок тощо на дорозі у

темний час доби. Флайтери рекомендують закріплювати на елементи одягу, сумки, портфелі, рюкзаки тощо. Вони працюють за принципом дорожніх знаків, відбиваючи світло автомобільних фар та роблячи пішохода помітним для водія на відстані до 400 м.

«Ми прагнемо, щоб наші діти жили у цивілізованій та безпечній країні, тому даруємо їм можливість забезпечити себе на дорозі. Така ініціатива, гадаю, — добрий приклад того, як можна зусиллями громадськості захистити дітей, надто коли влада бездіє. Ми хочемо в такий спосіб спонукати батьків, освітян, інші громадські організації та, звичайно, владу - інвестувати у безпеку життя дітей і молоді, щоб згодом кожен школяр, ідучи вулицею в темний час доби, мав на одязі чи наплічнику світловідбиваючі елементи», — пояснив задум ініціатор проекту, лідер Громадського руху «Рідна країна» **Микола ТОМЕНКО.**

«7 ЧУДЕС КИЄВА»

Нашу столицю прикрашають безсмертні творіння, перед якими завмирає душа. Нині розповімо про ті з них, які стали переможцями у проекті «7 чудес Києва» Фонду Миколи Томенка «Рідна країна».

Андріївська церква та Андріївський узвіз

З тераси Андріївської церкви милувалися подніпровськими краєвидами Шевченко, Гоголь, Максимович, інші видатні українці.

Храм у стилі бароко побудований за проектом відомого архітектора Б.-Ф. Растреллі. Внутрішнє оздоблення виготовлене за формами українських різьбярів М. Чвітки та Я. Шевлицького.

У 1767 р. Андріївську церкву освятили, і діяла вона до 1932 р. Храмові довелося побути навіть... філією антирелігійного музею.

Від 2008 р. це Кафедральний собор св. Андрія Первозванного УАПЦ.

Світова спільнота занесла пам'ятку до каталогу «1000 чудес світу. Шедеври людства п'яти континентів», виданого у Німеччині 2002 року.

Від Андріївської церкви в'юнється до старовинного Подолу вулиця-музей — Андріївський узвіз.

Неподалік від Андріївської церкви — оригінальний пам'ятник героям п'єси Михайла Старицького «За двома зайцями» — Проні Прокопівні та Свириду Голохвастову. Щоби вдало вийти заміж, дівчатам годиться потерти перстень на руці у Проні.

Андріївський узвіз називали київським Монмартром: художники малювали та продавали свої твори, виступали музиканти й актори, туристи купували українські сувеніри; чекали на гостей картинні галереї та художні салони.

Самому Андріївському узвозові присвячений «Музей однієї вулиці». Картини, світліни, вжиткові речі відтворюють історію узвозу — від давніх часів до теперішніх.

Будинок з химерами — найвідоміша цивільна будівля у Києві. Його спорудив для своєї родини відомий архітектор Владислав Городецький.

Фасад прикрашають розмаїті фігури: тут і дівчата верхи на рибах, і левиця, що б'ється з орлом, і ринви у вигляді слонячих хоботів та довжелезних змії... Не поступається зовнішньому і внутрішнє оздоблення кам'яниці. Так, стіни однієї з кімнат вкриті розписами з життя підводного світу, в центрі стелі — гіпсовий спрут зі щупальцями у вигляді водоростів, мушель, морських зірок.

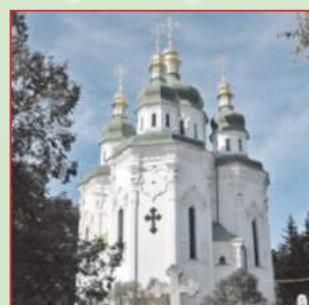

Нині тут розташована президентська резиденція. Пам'ятка залишається недоступною для загального огляду.

Довкола Будинку з химерами — чимало чуток, забобонів та навіть анекдотів. Скажімо, цей: *дибає собі дідуся, блаженко вбраний — мабуть, правди шукати приїхав до столиці. Бачить, хлопці-нацгвардійці вулицю охороняють від простих людей. «Дітки, — каже, — а де тут будинок з потворами?» «Шо? Діду, ти чи з дуба впав? Та не з потворами, а з химерами!» «Ні, синочки, — каже дід. — З химерами — то навпроти!»*

Ну, та тепер, коли ось — адміністрація, а навпроти — резиденція, анекдот, виходить, уже й не дуже актуальний...

Видубицький монастир заснував у другій половині XI століття князь Всеволод — син Ярослава. У 1116 р. ігумен Сильвестр завершив тут другу редакцію «Повісті минулих літ». Князь Володимир Мономах зібрав у монастирі велику бібліотеку.

Наприкінці XVII — початку XVIII ст. до існуючої Михайлівської церкви додалися Георгіївський собор, трапезна з храмом Преображення Господнього, а згодом дзвіниця. 1786 р. Видубиці стали лікарнею для київських ченців.

У 1924 р. монастир довелось «саморозпустити». Цінні культурні речі вилучила влада, територія перейшла до Інституту археології НАН України. У 2002 р. комплекс передано Свято-Михайлівському чоловічому монастиреві УПЦ (КП).

Володимирський собор виконаний у давньо-візантійському стилі, увінчаний сімома золотими банями й сягає разом із хрестом у висоту 49 метрів.

Спорудження собору почалося у 1862 р., освятили його 20 серпня 1896 р. Розписували собор В. Васнецов, М. Нестеров, П. Свєдомський, В. Котарбінський.

Зображення Божої Матері з Немовлям Ісусом пензля Віктора Васнецова фахівці порівнюють з «Сикстинською мадонною» Рафаеля.

Нині собор Святого Володимира є центром духовного життя православних вірян Київського патріархату.

На Подолі розташована **Києво-Могилянська академія** — один із найвідоміших у світі українських вишів.

Академія постала на базі Київської братської школи (згодом колегії), для заснування якої 1615 р. шляхтянка Галшка (Єлисавета) Гулевичівна відписала свої землі у Києві. 1658 р. колегії було надано статус академії.

Тут навчалися літописці Роман Романовський (Самовидець), Самійло Величко, Григорій Грабянка, чиї «козацькі літописи» стали прообразом сучасних історичних праць.

Вихованцями «Могилянки» були майбутні гетьмани І. Виговський, П. Дорошенко, І. Мазепа, П. Орлик. Київський митрополит Петро Могила, на чю честь згодом було названо Академію, передав сюди свою бібліотеку з 2131 книги.

Старий Поділ за часів Київської держави був торговельно-ремісничим районом, а з 1240 р. до середини XIX ст. — ще й центром усього Києва.

За часів Магдебурзького права тут розташовувався магистрат. Перед ним — ротонда фонтану «Феліціан» (згодом «Самсон»), перший київський фонтан. 1809 р. на площі почав будуватися Гостиний двір (на жаль, нині зовсім занедбаний).

Церкву Успіння Богородиці Пирогощої згадував у XII ст. автор «Слова о полку Ігоревім». На площі Конtrakтовій гомоніли ярмарки, у Конtrakтовому будинку укладали угоди, відбувалися концерти.

Цікаво, що під час забудови Конtrakтової площі орієнтиром висоти всіх споруд була церква Пирогощої Богородиці. За ним побудовано і магистрат, і старий корпус Академії, й ротонду фонтану «Самсон», і спроектовано Гостиний двір.

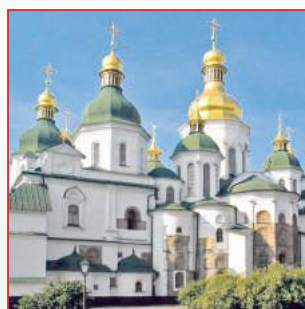
Києво-Печерська лавра — найбільший музейний комплекс України: він налічує 144 споруди, 122 з яких — пам'ятки історії та культури.

Історія лаври бере початок від 1051 р., коли подвижник Антоній заснував у печерах монастир. Саме тут були створені літописи «Повість минулих літ» і «Патерик Печерський».

Величезний внесок у розбудову лаври зробив гетьман Іван Мазепа. Зведення кам'яного муру; відновлення Успенського собору; реставрація Троїцької надбрамної церкви зроблені коштом гетьмана. Він же збудував і «перлину українського бароко» — храм Усіх святих, і вежу-церкву, нині відому як Мазепинську, і Микільську лікарняну церкву та друкарню.

Фонд Миколи Томенка «Рідна країна» ініціював створення музею гетьмана Мазепи у Мазепинській вежі. Триває робота з відновлення надгробного монумента князя Костянтина Острозького спільно з литовськими фахівцями та меценатами. А ще на території Лаврського заповідника був встановлений пам'ятний знак Тарасові Шевченку — якраз на тому місці, де 1846 р. він створив сепію із зображенням церкви Всіх Святих.

Архітектура, скульптура, малярство **Софії Київської** несуть у собі генетичний код нації. Заснування собору вперше згадується в літописах 1017 року. Почав роботу великий князь Володимир, а завершив його син, Ярослав Мудрий.

Софія зберігає найбільший у світі ансамбль унікальних мозаїк і фресок першої чверті XI ст. — 260 кв. м мозаїк та 3000 кв.м фресок на 177 відтінків кольорів. Унікальні світські фрески: родина Володимира Великого, шлюб князя Володимира і візантійської принцеси Анни, що поклав початок хрещенню Русі.

Реліквія собору — мармуровий, оздоблений пишним різьбленням саркофаг Ярослава Мудрого.

На склепінні головного вівтаря розташований мозаїчний образ Богоматері Оранти, яка здійснює руки в молитві. Упродовж століть Оранта є символом вічності нашої столиці та всієї Русі-України.

СПЕЦІАЛЬНІ НОМІНАЦІЇ ПРОЕКТУ

Костел Святого Миколая — один із двох римокатолицьких храмів, побудованих у Києві. Собор заввишки 55 метрів побудований архітектором Владиславом Городецьким.

Костел у готичному стилі вирізняється стрункими пропорціями, легкістю, ясністю композиції. Західний фасад прикрашає величезне вітражоване кругле вікно-«троянда». А зображення ящірок, що ховаються у шпаринах, — манера оздоблення, притаманна В. Городецькому.

Нині у Костелі Святого Миколая містяться концертне приміщення Національного будинку органної та камерної музики України і парафія Святого Миколая Римокатолицької церкви в Україні.

Михайлівський Золотоверхий монастир уперше згадується в літописі 11 липня 1108 р., де йдеться про закладення князем Святополком-Михайлом храму в ім'я св. Архистратига Михаїла. Це була єдина тоді церква із золотою банею.

У XVIII ст. коштом гетьмана Івана Мазепи собор був капітально відремонтований і перебудований; постали дзвіниця, трапезна церква, бокові вівтарі святих Катерини та Варвари. Сім бань собору вкрили червленим золотом. Також Мазепа подарував монастирю розкішну срібну раку св. Варвари.

В середині 1930-х років Михайлівський Золотоверхий собор, дзвіниця та частина інших споруд монастиря були знесені радянською владою. Багато фресок та мозаїк опинились у російських музеях. За Незалежності почалася відбудова святині. Першою постала дзвіниця в стилі мазепинського бароко у автентичному вигляді.

Національний художній музей — один із найбільших і найстаріших в Україні — постав зусиллями української інтелігенції наприкінці XIX століття.

Початковий проект будівлі розробляв архітектор П. Бойцов; допрацьовував і керував роботами В. Городецький.

Великий внесок у підтримку музею, поповнення його колекцій зробили меценати Ханенки, Терещенки, інші відомі люди. Так, Богдан Ханенко подарував свою археологічну колекцію з 3145 предметів, оцінювану в 70 тис. крб.

Сьогодні фонди Національного художнього музею України налічують понад 40 000 експонатів. Це унікальні твори українського та закордонного живопису, скульптури, графіки; український авангард; пам'ятки часів Київської Русі; стародруки.

У музеї зберігається одна з краших в Україні колекцій іконопису. А крім того — серія козацьких портретів XVIII ст. та народних картин «Козак Мамай».

Більше цікавого читайте та дивіться на сайті 7chudes.in.ua

Підготувала Олена БОНДАРЕНКО

